

हेमप्रासादसम्बाधमणिकाञ्चनतोरणं । स वैदूर्यमणिस्तम्भं विमानं समधिष्ठितः ।
 स राजर्षिर्गतः स्वर्गं कर्मणा तेन शान्तं । शरणागतेषु चैव त्वं कुरु सर्वं युधिष्ठिर ।
 भक्तानामनुरक्तानामाश्रितानाञ्च रक्षिता ! दयावान् सर्वभूतेषु परत्र सुखमेधते ।
 साधुवृत्तो हि यो राजा सदृत्तमनुतिष्ठति । किञ्च प्राप्तं भवेत्तेन स्वव्याजेनेह कर्मणा ।
 स राजर्षिर्विशुद्धात्मा धीरः सत्यपराक्रमः । काशीनामोश्वरः ख्यातस्त्रिषु लोकेषु कर्मणा ।
 योऽप्यन्यः कारयेदेवं शरणागतरक्षणं । सोऽपि गच्छेत्तामेव गतिं भरतसत्तम ।
 ददं वृत्तं हि राजर्षेर्वृषदभस्य कीर्त्तयन् । पूतात्मा वै भवेत्लोके शृणुयाद्यश्च नित्यशः ।
 इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनिके पर्वणि श्येनकपोताख्याने द्वाविंशोऽध्यायः ॥ ३२ ॥
 ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ किं राज्ञः सर्वकृत्यानां गरीयः स्यात् पितामह । कुर्वन् किं कर्म नृपतिरुभौ लोकौ
 समश्रुते ।

॥ भीष्म उवाच ॥ एतद्राज्ञः कृत्यतममभिविक्तस्य भारत । ब्राह्मणानामनुष्ठानमत्यन्तं सुखमिच्छता ।
 कर्त्तव्यं पार्थिवेन्द्रेण तदिद्धि भरतर्षभ । श्रोत्रियान् ब्राह्मणान् वृद्धान् नित्यमेवाभिपूजयेत् ।
 पौरजानपदाञ्चापि ब्राह्मणाञ्च वज्रश्रुतान् । सान्त्वेन भोगदानेन नमस्कारैस्तथाऽर्चयेत् ।
 एतत् कृत्यतमं राज्ञो नित्यमेवोपलब्धयेत् । यथात्मानं यथा पुत्रांस्तथैतान् प्रतिपालयेत् ।
 ये चाप्येषां पूज्यतमास्तान् दृढं प्रतिपूजयेत् । तेषु शान्तेषु तद्राष्ट्रं सर्वमेव विराजते ।
 ते पूज्यास्ते नमस्कृत्या मान्यास्ते पितरो यथा । तेष्वेव यात्रा लोकानां भूतानामिव वासवे ।
 अभिचारैरुपायैश्च दहेयुरपि तेजसा । निःशेषं कुपिताः कुर्युस्तथाः सत्यपराक्रमाः ।
 नान्तमेषां प्रपश्यामि न दिशश्चाप्यपावृताः । कुपिताः समुदीचन्ते दावेष्वाग्निशिखा इव ।
 विभ्रत्येषां साहसिका गुणस्तेषामतीव हि । कृपा इव दण्डश्चैव विशुद्धा धैरिवापरे ।
 प्रसह्यकारिणः केचित् कार्पासमृदवोऽपरे । सन्ति चैषामतिशठास्तथैवान्ये तपस्विनः ।
 कृषिगोचरमप्येके भैक्षमन्येऽप्यनुष्ठिताः । चोराश्चान्येऽनृताश्चान्ये तथाऽन्ये नटनर्त्तकाः ।
 सर्वकर्मसहाश्चान्ये पार्थिवेऽध्वितरेषु च । विविधाकारयुक्ताश्च ब्राह्मणा भरतर्षभ ।
 नानाकर्मसु रक्तानां वज्रकर्म्मोपजीविना । धर्मज्ञानं सतां तेषां नित्यमेवानुकीर्त्तयेत् ।
 पितृणां देवतानाञ्च मनुष्यैरगरक्षणा । पुराऽप्येते महाभागा ब्राह्मणा वै जनाधिप ।
 नैते देवैर्न पितृभिर्न गन्धर्वैर्न राक्षसैः । नासुरैर्न पिशाचैश्च शक्या जेतुं दिजातयः ।
 अदैवं दैवतं कुर्युर्दैवतञ्चाप्यदैवतं । यमिच्छेयुः स राजा स्याद्यो नेष्टुः स पराभवेत् ।
 परिवादञ्च ये कुर्युर्ब्राह्मणानामचेतसः । सत्यं ब्रवीमि ते राजन् विनश्येयुर्न संशयः ।
 निन्दाप्रशंसाकुशलाः कीर्त्यकीर्त्तिपरायणाः । परिकुप्यन्ति ते राजन् सततं द्विषतां द्विजाः ।
 ब्राह्मणा यं प्रशंसन्ति पुरुषः स प्रवर्द्धते । ब्राह्मणैर्विः पराकृष्टः पराभूयात् क्षणद्वि सः ।
 शका यवनकाम्बोजास्तास्ताः क्षत्रियजातयः । वृषलत्वं परिगता ब्राह्मणानामदर्शनात् ।